

67 visuomenininkai, tinklaraštininkai, istorikai, paramos Ukrainai teikėjai ir kiti visuomenės atstovai viešu laišku kreipėsi į Lietuvos Respublikos Prezidentą Gitaną Nausėdą, Užsienio reikalų ministeriją bei Seimo narius, ragindami neleisti naudoti Vyčio ar jokių kitų lietuviškų simbolių tiek ant Naujosios Baltarusijos pasų, tiek bet kokia kita forma ir oficialia apimtimi.

Prikišamai pirštu beda į išbujojusias litvinizmo melagienas

Pasirašiusieji atkreipia dėmesį į litvinizmo problemą informacinio ir hibridinio karo prieš Lietuvą fone: negalime dalintis valstybingumo ir tautiškumo simboliais su bendruomenėmis, kurių narių reikšminga dalis yra nusiteikusi prieš Lietuvą ir atkartoja Rusijos skleidžiamos dezinformacijos litvinizmo naratyvus, siekiančius iškraipyti mūsų tautos istoriją.

Nors Baltarusijos opozicijos lydere laikomos S. Cichanouskajos biuras tikina, kad litvinizmo naratyvai yra marginalus reiškinys ir visus tokius incidentus laiko Kremliaus provokacijomis, laiško autoriai atremia šiuos teiginius, tiksliai įvardindami litvinizmo naratyvus ir pateikdami įrodymus.

Perspėja dėl paralelių su invazija į Ukrainą

Kaip pažymima laiške, litvinizmo žinutės suintensyvėja vykstant pratyboms „Zapad“: „Pastebime, kad panašias melagienas apie Ukrainą Kremliaus ruporai skleidė prieš 2022 metų pilno masto karinę invaziją ir jos metu“. Pasirašiusieji primena, kad 2024 m. vasario 5 d. Ukrainos prezidentas Vladimiras Zelenskis perspėjo dėl grėsmės iš Baltarusijos pusės.

Laiško autoriai atkreipia dėmesį, kad nuo 2020 metų Lietuva patiria hibridines ir informacines Baltarusijos atakas, Baltarusijos KGB aktyvumas rekordiškai intensyvus, Vilniuje per pastaruosius metus apsigyveno daugiau nei 60 tūkst. baltarusių, kurių lojalumo patikrinti beveik neįmanoma. „Visų šių dedamųjų kontekste litvinizmo melagienu grėsmę būtina vertinti itin rimtai“, – nurodo pasirašiusieji.

Laiške tvirtinama, kad nesvarbu, kokia kalba būtų vadinamas – Vytis ir Pahonia yra vienas ir tas pats simbolis. Suvokiant informacinio karo, geopolitinį ir istorinį kontekstą, reikėtų nuodugniai įvertinti, kaip baltarusiai supranta savąją Vyčio versiją: ar tikrai kaip baltų pagonių valdovų, kurie jėga prijungė jų protėvius rusėnus ir valdė baltų genčių įkurtame Vilniuje, simbolį, ar litvinistiškai – kaip slavų kilmės ortodoksų tikėjimo valdovo, kuris reziduoja „senajame baltarusių mieste“ Vilniuje, ženklą? Nors baltarusiams Vytis yra svarbus pasipriešinimo Aliksandro Lukašenkos režimui simbolis, viešojoje erdvėje prieinama informacija sufleruoja, kad jų galvose gaji būtent litvinistiška Pahonios istorinės

reikšmės interpretacija. „Todėl jokiais lietuviškais valstybingumo ir tautiškumo simboliais dalintis negalime“, – pabrėžia laiško autoriai.

Baltarusiai turi savo autentišką tapatybę ir istoriją

Laiško autoriai tvirtina, kad baltarusių valstybingumo ir tautiškumo šaknys slypi ne LDK, o Polocko, Vitebsko, Smolensko, Turovo, Voluinės ir kitose į dabartinės Baltarusijos teritoriją patekusiose rusėnų kunigaikštystėse. Būtent iš šio, X-XII a., laikmečio ženklų – Eufrozinijos kryžiaus, Iziaslavo antspaudo, Baltosios Rusios herbo bei kitų – baltarusiai ir turėtų rinktis savo istorinės tapatybės ženklus. „Manydami, kad pagaliau pabėgo nuo rusų pasaulio ir atrado savo tikrąją tapatybę slaviškoje LDK, baltarusiai iš tikrųjų tik suka dar vieną ratą Rusijos dezinformacijos pinklėse. Kuo daugiau litvinizmo baltarusių galvose, tuo mažiau tikrosios LDK istorijos – ir tuo daugiau Rusijos“, – teigiama laiške.

Pateikiami 7 prašymai

1. Neleisti Lietuvos ir siekti neleisti ES teritorijoje naudoti lietuviškų valstybingumo simbolių ant oficialių (arba siekiančių tokiais tapti) baltarusių diasporos organizacijų dokumentų;
2. Stiprinti Lietuvos visuomenės informacinį atsparumą ir švietimą apie litvinizmo ir kitų istorinių melagienų keliamas grėsmes;
3. Įtvirtinti Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos istorijos kanoną įstatymais – be abejo, neužkertant kelio naujiems archeologiniams ir istoriografijos atradimams;
4. Apsaugoti Lietuvos valstybinius simbolius nuo plagijavimo ir nusavinimo tarptautinėje erdvėje;
5. Identifikuoti Lietuvoje ir ES teritorijoje veikiančius baltarusių išėivijos organizacijų atstovus, kurie skleidžia litvinizmo naratyvus, ir prireikus apriboti jų veiklą;
6. Skatinti baltarusių išėivijos integraciją į Lietuvos visuomenę, akcentuojant pagarbą mūsų istorinei ir kultūrinei tapatybei, mokslinei istoriografijai ir lietuvių kalbai. Tai galėtų būti renginių ciklas ar tam tikra šviečiamojo pobūdžio programa platformoje Youtube;
7. Sudaryti detalią strategiją ir partijų susitarimą dėl ilgalaikės politikos Baltarusijos ir baltarusių išėivijos atžvilgiu (kaip padėtume jiems atgauti valstybę, kurti tvarią demokratiją).

Laišką pasirašo:

1. Dominykas Čivilis, visuomenininkas, korporatyvinių renginių koordinavimas ir projektų vadovas
2. Algis Ramanauskas, TV laidų vedėjas, aktorius
3. Auksė Ūsienė, propagandos analitikė, istorikė
4. Žilvinas Svitojus, strateginės komunikacijos specialistas, VšĮ „Hoplion Foundation“ vadovas, tinklaraštininkas
5. Dr. Tomas Baranauskas, istorikas, viduramžių Lietuvos istorijos specialistas
6. Dr. Algimantas Anicetas Bučys, rašytojas, literatūrologas, kultūros istorikas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premijos (2010) laureatas
7. Dr. Arūnas Bubnys, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro generalinis direktorius, istorikas
8. Dr. Deimantas Karvelis, istorikas, pedagogas
9. Dr. Alvydas Butkus, baltistas, Baltų premijos laureatas (2019 m.), VDU asocijuotas emeritas
10. Dr. Mindaugas Nefas, istorikas
11. Dr. Simonas Jazavita, istorikas
12. Violeta Rutkauskienė, JAV lietuvių bendruomenės Tarybos narė, heraldikos istorikė
13. Inga Baranauskienė, istorikė, rašytoja
14. Imantas Melianas, istorikas, buvęs vienas iš LR VSD valdybų vadovas
15. Valdas Buožys, JAV lietuvių bendruomenės Tarybos narys, istorikas
16. Artūras Savko, istorikas, tinklaraščio „Sostinės Lobiai“ autorius
17. Giedrius Kiaulakis, istorikas
18. Donatas Jokūbaitis, tinklaraščio „Rūstus Gids“ autorius, dailės istorikas

19. Žygimantas Buržinskas, Merkinės krašto muziejaus direktorius, archeologas, tinklaraštininkas
20. Šarūnas Jasiukevičius, visuomenininkas, žurnalistas, verslininkas
21. Sigitas Maliauskas, karybos apžvalgininkas, VŠĮ „Gyvačių sala“ vadovas
22. Saulius Guzevičius, Laisvės gynėjas, aukšto rango Lietuvos karininkas, Lietuvos kariuomenės Specialiųjų operacijų pajėgų įkūrėjas
23. Saulius Vincentas Tulevičius, Laisvės gynėjas
24. Stasys Ignatavičius, LŠS V. Putvinskio-Pūtvio klubo prezidentas, Vyčio Kryžiaus ordino kavaliierius
25. Darius Pašukonis, savanoris, Lietuvos kariuomenės kūrėjas, Laisvės gynėjas
26. Gediminas Armonavičius, VŠĮ „LDK palikuonys“ įkūrėjas, Maidano dalyvis prisidėjęs prie Azov pulko kūrimo, daugiau nei 10 metų dirbantis su Ukrainos savanoriais ir istorikais
27. Valdas Bartkevičius, visuomenininkas, VŠĮ „Tarptautinis Ukrainos Draugų Fondas“ vadovas
28. Aiva Maliauskienė, VŠĮ „Iki pergalės“ vadovė
29. Vilma Fiokla Kiurė, visuomenininkė, „Laisvė arba mirtis“ vadovė
30. Pavel Kovtunec, visuomenininkas, vienas iš „Psy Help Ukraine“ įkūrėjų
31. Rimantė Stepienė, viena iš paramos fondo „Mušk maskvėną sotus“ įkūrėjų
32. Alkas Paltarokas, „Vanago Lietuva“ pilietinių iniciatyvų vadovas
33. Ričardas Savukynas, tinklaraščio „Rokiškis Rabinovičius“ autorius
34. Gediminas Kvietkauskas, visuomenininkas, AB „East West Agro“ vadovas, VDU Senato narys, verslo mentorius
35. Kristijonas Vizbaras, verslininkas
36. Dainius Urbanavičius, visuomenininkas, verslininkas

37. Dr. Linas Jonušauskas, politikos komentatorius, tinklalaidės „Lintrovert Lietuviškai“ autorius
38. Benas Šimkus, kuršių genties istorijos muziejaus įkūrėjas, kuršių istorijos klubo „Pilsots“ vadovas
39. Saulius Poderis, visuomenininkas, tyrinėtojas ir restauratorius
40. Ričardas Garuolis, Gidų ir kelionės vadovų profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkas
41. Audrys Karalius, architektas, architektūros ekspertas, e-žurnalo Pilotas.LT vyr. redaktorius
42. Eglendas Višinskas, karo istorijos rekonstruktorius, tinklaraštininkas
43. Donatas Vydmantas, atsargos karininkas, Lietuvos patriotas palaikantis Ukrainos Laisvės kovą
44. Kristoforas Vaidutis Jankauskas, aktyviojo rezervo karys, turinio kūrėjas
45. Modestas Gendvilas, tinklaraštininkas, KASP karininkas
46. Laura Ramanauskaitė, „Žaliasis Ažuolynas“ pirmininkė
47. Mantas Vilimas, TV prodiuseris, laidų vedėjas
48. Erikas Mališauskas, antreprenieris, „Kaching Appz“ bendraįkūrėjas
49. Julius Žėkas, rekordiškai daugiausiai kartų pasaulyje eksponuoto kūrinio-instaliacijos „Tautiška giesmė“ idėjos autorius ir projekto vadovas
50. Justinas Žekonis, tinklaraščio „Grand Duchy of Lithuaniaball“ autorius
51. Paulius Remeika-Paul Duchy, nuomonės formuotojas TikTok ir Youtube platformose
52. Mindaugas Montvilas, politikos apžvalgininkas
53. Rasa Baškienė, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos narė
54. Juozas Stanėnas, LPKTS Grigiškių sk. pirmininkas

55. Donatas Stanionis, mokytojas, tinklaraštininkas
56. Viktorija Ivaniušina, kalbų mokytoja, vertėja, visuomenininkė
57. Marius Plečkaitis, finansininkas, žurnalistas
58. Asta Kuznecovaitė, žurnalistė
59. Saulius Arvasevičius, žurnalistas, leidėjas
60. Donatas Valančiauskas literatas, TV laidų vedėjas, buvęs Lietuvos Respublikos kultūros viceministras
61. Darius Žiūra, menininkas
62. Benas Šarka, Žvakių meistras, Klaipėdos kultūros magistras
63. Dainius Liškevičius, tarpdisciplininio meno kūrėjas
64. Mantautas Krukauskas, kompozitorius, garso menininkas
65. Tomas Donela, kino režisierius, prodiuseris, EFA narys
66. Povilas Obuchovičius, fotomenininkas
67. Algimantas Barniškis, muzikas

